

SIGMA

Creating Change Together

A joint initiative of the OECD and the EU,
principally financed by the EU

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Сектор за уговарање и финансирање
програма из средстава Европске уније
УПРАВА ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

**ЕУ подршка даљем унапређивању
система јавних набавки у Србији**

Овај пројекат финансира
Европска унија

**#ЕУ
ЗА ТЕБЕ**

СМЕРНИЦЕ

ЗА

ОДАБИР ЕКОНОМСКИ НАЈПОВОЉНИЈЕ ПОНУДЕ

Децембар 2019. године

2 Rue André Pascal
75775 Paris Cedex 16
France

<mailto:sigmaweb@oecd.org>
Tel: +33 (0) 1 45 24 82 00

www.sigmaweb.org

This document has been produced with the financial assistance of the European Union (EU). It should not be reported as representing the official views of the EU, the OECD or its member countries, or of partners participating in the SIGMA Programme. The opinions expressed and arguments employed are those of the authors.

This document, as well as any data and any map included herein, are without prejudice to the status of or sovereignty over any territory, to the delimitation of international frontiers and boundaries and to the name of any territory, city or area.

© OECD 2019 – The use of this material, whether digital or print, is governed by the Terms and Conditions to be found on the OECD website page <http://www.oecd.org/termsandconditions>.

ЕУ Подршка даљем
унапређењу система јавних
набавки у Републици Србији

Подршка даљем
унапређивању
система јавних
набавки у Србији
Грчаничка 8
11000 Београд

Ове смернице израдили су заједно SIGMA и Пројекат “Подршка даљем унапређењу система јавних набавки у Србији” на основу захтева Управе за јавне набавке Србије. Смернице дају кратак преглед основних правила за утврђивање критеријума за доделу уговора, главне аспекте утврђивања стратегије за доделу које треба узети у обзир и формулисање критеријума за доделу у комбинацији са инструктивним смерницама (уз практичне примере) о томе када и како се примењује, најделотворније, критеријум економски најповољније понуде (енг. MEAT) у додели уговора за набавку добара, радова и услуга.

Главни циљ ових Смерница је промовисање чешће примене критеријума MEAT код наручилаца у Србији и удаљавања од тренутне једностране примене критеријума најниже цене са целокупном сврхом добијања одговарајуће вредности за новац у пружању јавних услуга.

Сви примери у смерницама припремљени су у едукативне сврхе и наручиоци не треба да их користе у пракси приликом набавке сличних ставки без провере и неопходних измена. Примери илуструју разматрана питања и засновани су на претпоставкама које нису у потпуности приказане у материјалу.

За више информација на ову тему, молимо Вас да погледате два релевантна документа SIGMA-е о политици јавних набавки који се могу наћи на енглеском и на српском језику на интернет страници SIGMA (www.sigmaweb.org):

- SIGMA (2016), Setting the award criteria („Утврђивање критеријума за доделу“), Brief 8, OECD Publishing, Париз
- SIGMA (2016), Tender Evaluation and Contract Award („Оцена понуде и додела уговора“), Brief 9, OECD Publishing, Pariz
- SIGMA (2016), Life-cycle costing („Трошкови животног циклуса“), Brief 34, OECD Publishing, Pariz

Уз то, више информација о примени трошкова животног циклуса дато је у *Смерницама за обрачун укупних трошкова животног циклуса* које је израдио Пројекат и које су доступне на интернет страници Пројекта

(http://eupodraska.ujn.gov.rs/wp-content/uploads/2018/11/Tro%C5%A1ak-%C5%BDivotnog-Ciklusa_smernice-102018.pdf).

Информације о пројекту

Пројекат „Подршка даљем унапређењу система јавних набавки у Србији“ финансира Европска унија, а спроводи конзорцијум предвођен организацијом Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH.

Главна сврха пројекта је да пружи подршку оснажењу и развоју стабилног, транспарентног и конкурентног система јавних набавки у Републици Србији у складу са стандардима Европске уније, укључујући унапређену имплементацију стратешког и политичког оквира којим се остварује ефикасан и одговоран систем јавних набавки.

Од пројекта се захтевају следећи резултати:

- ојачан и додатно развијен стратешки, законски и институционални оквир за јавне набавке усклађен са законодавством ЕУ,
- унапређено спровођење прописа у области праксе јавних набавки,
- постављена и развијена е-платформа за набавке и
- ојачани капацитети и професионалне способности Управе за јавне набавке Републике Србије и других релевантних циљних група.

Садржај

ДЕО А	4
Утврђивање критеријума за доделу уговора – шта се разматра?	4
1. Критеријуми за оцењивање – основна правила	4
2. Основе за формирање критеријума за доделу	5
3. Стратегија за доделу	5
3.1. Цена као једини критеријум	5
3.2. Трошкови као једини критеријум	6
3.3. Најбољи однос цена/квалитет	7
3.4. Начела јавне набавке у процесу оцене понуда	7
4. Формулисање критеријума за доделу	8
4.1. Избор критеријума за доделу	8
4.1.1. Економски критеријуми	9
4.1.2. Квалитативни критеријуми	10
4.1.3. Критеријуми одговорног развоја	12
4.1.4. Избор аспеката квалитета	13
4.2. Јасноћа и проверљивост	14
4.3. Пондерисање и бодовање по критеријумима	15
4.3.1. Критеријуми према приоритету	15
4.3.2. Пондерисање	16
4.3.3. Систем бодовања. Формуле за рачунање броја бодова	16
4.4. Тестирање модела оцењивања	18
ДЕО Б	19
ПРИМЕРИ	19
1. СПИСАК ЗА ПРОВЕРУ (ЧЕК-ЛИСТА): УТВРЂИВАЊЕ КРИТЕРИЈУМА ЗА ДОДЕЛУ	19
2. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДОДЕЛУ УГОВОРА ЗА ДОБРА	22
3. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДОДЕЛУ УГОВОРА ЗА УСЛУГЕ	29
4. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДОДЕЛУ УГОВОРА ЗА РАДОВЕ	35

ДЕО А

Утврђивање критеријума за доделу уговора – шта се разматра?

1. Критеријуми за оцењивање – основна правила

Оцењивање понуда је фаза у поступку набавке током које наручилац утврђује која је понуда економски најповољнија на основу унапред најављених критеријума за доделу уговора.

Критеријум је стандард или тест по коме се нешто може поредити и оцењивати. Наручилац има обавезу да оцени понуде у складу са критеријумима датим у конкурсној документацији. Избор критеријума за доделу и модел оцењивања кључни су за добијање најбољих резултата набавке за наручиоца, тј. оног који најбоље одговара утврђеним потребама. Критеријуми се примењују да би се поредиле предности појединачних понуда и утврдило која на најбољи начин испуњава захтеве и доноси вредност за новац.

Оцењивање понуда спроводи се на основу критеријума за доделу и модела оцењивања описаног у конкурсној документацији.

Широко гледано, постоје три врсте критеријума који се могу применити на оцењивање понуда:

- Обавезни формални услови
- Обавезни захтеви за субјекта
- Критеријуми за доделу

Обавезни формални услови су захтеви или правила која наручилац утврђује у конкурсној документацији у погледу поступка подношења понуда. Свака понуда треба да испуни ове услове да би дошла у обзир за даље оцењивање. Оцењују се као „прошао/пао“ или „да/не“.

Наручилац одређује обавезне захтеве за предмет набавке у техничким спецификацијама. Техничке спецификације одређују, између осталог, захтеве у погледу утицаја на животну средину и безбедност употребе, као и димензије, терминологију, симболе, тестове и методе тестирања, амбалаже, обележавања и декларисања, као и упутства за коришћење производа, уговорне услове, итд., у зависности од добара, услуга или радова који се набављају. Услови за радове, добра или услуге морају се испунити. Они се оцењују као „прошао/пао“ или „да/не“.

Адекватно израђени и усвојени критеријуми за доделу омогућавају наручиоцу да направе најбољи избор између понуда добијених у поступку. Наручилац је у обавези да оцени понуде у односу на критеријуме наведене у конкурсној документацији применом метода бодовања описаних и заснованих на унапред утврђеним условима.

Разумевање различитих корака у оцењивању понуда неопходно је за израду конкурсне документације и критеријума за доделу и за формулисање модела оцењивања.

Напомена за добру праксу

Правите разлику између **критеријума за избор** који се примењују на капацитет привредних субјеката, **обавезних формалних услова** који се односе на понуде, **обавезних захтева за субјекта** које треба да испуни прихватљива понуда и **критеријума за доделу** који се примењују приликом одабира најбоље понуде.

2. Основе за формирање критеријума за доделу

Критеријуми за доделу чине основу по којој наручилац бира најбољу понуду и додељује уговор. Утврђивање критеријума спада у кључне кораке у процесу припреме конкурсне документације.

Одлука о додели уговора мора се ослањати на критеријуме представљене свим заинтересованим учесницима у конкурсној документацији. Током одлучивања о критеријумима за доделу, могу се препознати следећи кораци:

- 1) Избор стратегије за доделу (само цена, само трошкови или најбољи однос цена/квалитет)
- 2) Формулисање критеријума за доделу:
 - а) У случају трошкова: аспекти трошкова које треба узети у обзир
 - б) У случају најбољег односа цена/квалитет: избор аспекта квалитета за оцену
- 3) Јасноћа и проверљивост
- 4) Пондерисање и бодовање
- 5) Тестирање модела оцењивања

3. Стратегија за доделу

Економски најповољнија понуда (MEAT) сада је једини критеријум и функционише као „кровни критеријум“ за доделу уговора. Примена MEAT-а може обухватати три различите опције:

- Само цена
- Само трошкови (укључујући трошкове животног циклуса)
- Најбољи однос цена/квалитет

Избор између ова три приступа остављен је наручиоцу као његово дискреционо право.

3.1. Цена као једини критеријум

Најнижа цена као критеријум за доделу значи да наручилац прихвата понуду која испуњава све услове и нуди најнижу цену. Пореде се само цене из понуда.

Захтеви за квалитет могу се увести у виду обавезних захтева чија се испуњеност оцењује у виду система „прошао/пао“. Метод оцењивања по најнижој цени је популаран захваљујући једноставности и брзини, али јављају се и одређена ограничења. Најочигледније је то да не дозвољава наручиоцу да у обзир узима аспекте квалитета. Квалитет (осим обавезних квалитативних услова) није предмет оцењивања. Цена као једини критеријум за доделу уговора треба да се примењује у поступцима јавних набавки када се понуде разликују само по цени, а друге одлике добара, услуга или радова који се набављају дате су у конкурсној документацији као аспекти који не праве разлику међу понудама. Када се примењује овај критеријум, у обзир се могу узети само директни трошкови куповине или почетна набавна цена са задатим спецификацијама. Најнижа цена као критеријум не омогућава наручиоцу да у обзир узима факторе трошкова који утичу на укупну цену набавке, као што су трошкови након продаје и трошкови одржавања.

3.2. Трошкови као једини критеријум

Трошкови као једини критеријум за доделу у обзир узимају у обзир друге трошкове поред трошкова куповине. Методологија трошкова животног циклуса проистиче из коришћења добара, услуга или радова током времена. Главна сврха је да се оцене различите опције (понуде) за остварење циљева наручиоца, у случајевима где се те алтернативе не разликују само по почетним трошковима него и накнадним трошковима током рада.

Обрачун трошкова животног циклуса обухвата све наредне трошкове:

- а) трошкове које сноси наручилац или други корисници, као што су:
 - трошкови у вези са набавком или куповином;
 - трошкови коришћења, као што су потрошња енергије и осталих ресурса;
 - трошкови одржавања;
 - трошкови на крају животног циклуса, као што су трошкови сакупљања и рециклаже;
- б) трошкове приписане спољашњим еколошким факторима које производ, услуга или радови имају на околину током њиховог животног циклуса, уколико њихова новчана вредност може да се утврди и провери, што може да обухвата и трошкове емисија гасова са ефектом стаклене баште и емисије других загађивача, и друге трошкове ублажавања последица климатских промена.

Пример

Наручилац мора да набави нови штампач.

Једноставна анализа тржишта коју је спровео наручилац показала је да две врсте штампача највише одговарају сврси. Штампачи имају исте техничке карактеристике и перформансе, али постоји значајна разлика између њихових цена у каталогу.

Цене су 250 евра за штампач А и 325 евра за штампач Б. Изгледа да би први штампач био најбољи избор и да стога наручилац треба да купи штампач А.

Један од запослених из одељења набавке обавио је додатне провере и утврдио да је цена једног тонерског картица за штампач А 75 евра, док је цена картица за штампач Б 49 евра. Најважнији трошак за ову једноставну набавку која није сложена био је не набавна цена штампача, него оперативни трошкови који се јављају из потребе за заменом картица.

Лако се може видети да, када наручилац мора да замени трећи картиц, штампач А постаје скупљи него штампач Б. Трошак штампача у овој фази је набавна цена плус трошкови три картица. Наручилац би платио:

$$\text{За штампач А: } 250 + (3 \times 75) = 475 \text{ евра}$$

$$\text{За штампач Б: } 325 + (3 \times 49) = 472 \text{ евра.}$$

Ако је интензитет штампања релативно висок, један картиц троши се сваког месеца, тако да би штампачу било потребно 12 картица сваке године. На крају године, штампач А би коштао 1.150 евра, а штампач Б само 913 евра. Бољи избор у овом случају је штампач Б, који наручилац треба да купи.

У неким случајевима, паметније је платити више за производ са малим трошковима одржавања. Оправдање за то је да на крају животног циклуса производа, током периода амортизације, производ који у почетку више кошта на крају испадне јефтинији.

Конкуренција на основу трошкова често укључује и елементе квалитета. Мали трошкови одржавања или енергетске потрошње показатељи су квалитета. Ако наручилац користи те трошкове као критеријум за доделу, тиме промовише конкуренцију.

3.3. Најбољи однос цена/квалитет

Ако наручилац жели да у обзир узме друге критеријуме (додатно уз цену или трошак), критеријум за доделу уговора је „најбољи однос цене и квалитета“. Наручилац мора пажљиво да бира критеријум који на најбољи начин одражава захтеве за дату набавку. Сваки одабрани критеријум добија одговарајуће пондере који одражавају релативан значај који он има. Најбољи однос цена/квалитет као критеријум користи се за утврђивање понуде која нуди највећу вредност за дати новац.

Вредност за новац

Начело вредности за новац значи најбољи могући исход за дату набавку. Наручилац утврђује оптималну комбинацију критеријума који су везани за трошкове и оних који нису, одражавајући одлике добара, услуга или радова које задовољавају његове потребе. Различити квалитети, као што су дуговечност, време испоруке или понуда услуга након продаје мере се у односу на трошкове истих.

Концепт вредности за новац препознаје чињеницу да добра, радови и услуге нису хомогени и да се разликују по квалитету, трајности, расположивости и другим карактеристикама производа и елементима повезаним са продајом. Приликом разматрања вредности за новац, разлике између производа који испуњавају техничке спецификације мере се и квантитативно изражавају.

Најбољи однос цена/квалитет као критеријум за доделу има низ предности:

- омогућава узимање у обзир квалитативних аспеката; то се обично примењује када је наручиоцу важан квалитет;
- омогућава узимање у обзир еколошке, друштвене и иновативне аспекте повезане са предметом набавке;
- за сложене набавке омогућава оцењивање различитих аспеката будућег уговора.

3.4. Начела јавне набавке у процесу оцене понуда

Наручилац има знатну слободу избора код следећих питања:

- који критеријум за доделу преба применити у датом поступку јавне набавке
- коју ће тежину (значај) имати сваки критеријум за доделу
- модел оцењивања

Избор је ограничен основним начелима јавних набавки:

- Начела **забране дискриминације и једнакости привредних субјеката** значе да критеријуми за доделу морају бити недискриминишући и не смеју ограничавати фер конкуренцију.
- **Транспарентност** захтева утврђивање критеријума унапред и њихово стављање на располагање понуђачима у конкурсној документацији.

Критеријуми за доделу морају се формулисати на такав начин да разумни понуђачи могу да их тумаче на исти начин. Наручилац има обавезу да опише критеријуме јасно и објективно. Понуђачи морају бити у стању да припреме понуде на најпримеренији начин, као и да разумеју како ће се њихове понуде оцењивати. Треба да разумеју шта се тражи да би добили бодове по сваком критеријуму.

4. Формулисање критеријума за доделу

4.1. Избор критеријума за доделу

Наручилац може узети у обзир разне критеријуме за утврђивање најбоље вредности за новац. [Члан 67.2. Директиве 2014/24](#) наводи илустративан списак критеријума, који су:

1. квалитет и техничка вредност, естетске и функционалне карактеристике, приступачност, дизајн за све кориснике, социјалне, еколошке и иновативне карактеристике и трговински услови;
2. организација, квалификације и искуство особља које ће извршавати уговор, када квалитет распоређеног особља има значајан утицај на успешно извршење уговора;
3. услуге након продаје и техничка помоћ и, у изузетним случајевима, услови испоруке као што су датум испоруке, метод испоруке и време испоруке или време завршетка

Критеријуми за доделу могу се поделити узимајући у обзир различите аспекте.

Могу се поделити у 2 широке категорије:

- 1) критеријуми повезани са трошковима
- 2) критеријуми који нису повезани са трошковима

Критеријуми повезани са трошковима (економски) омогућавају наручиоцу да одреди финансијске трошкове прибављања предмета набавке, као и трошкове његовог коришћења и управљања њиме.

Критеријуми неvezани за трошкове тичу се кључних захтева за перформансама и спецификација као што су квалитет набављеног предмета, техничке одлике, естетске и функционалне карактеристике, услови испоруке, услови плаћања, услуге након продаје, итд.

Такође је могуће је поделити критеријуме у ове три категорије:

- 1) критеријуми који се односе на **предмет набавке**, као што су параметри предмета, функционалност, естетика, методологија пружања услуга, организација, квалификације и искуство особља задуженог за извршење уговора (дозвољени за примену када квалитет особља има значајан утицај на ниво успешности извршења уговора), итд.
- 2) критеријуми који се односе на **захтеве за додатним услугама** нпр. услуге после продаје, гарантни рок, услуге под гаранцијом, факултативне услуге, итд.

- 3) критеријуми који се односе на **начин на који ће се извршавати уговор** (уговорне обавезе) нпр. рок за извршење радова (завршетак радова, испорука робе, итд.), метод који се користи да би се остварио резултат, уговорна обавеза, итд.

Штавише, наручилац може да постави критеријуме који одражавају социјалне, еколошке или иновативне обзире.

Критеријуми за доделу морају бити директно повезани са предметом набавке. Критеријуми се могу тицати било ког аспекта од значаја код предмета набавке, као што је процес производње, извођење радова или њихова размена, набавка робе или услуга. Наручилац има прилику да иде изнад „материјалног садржаја“ предмета набавке, али критеријуми ипак морају да се односе на уговор као такав.

Пример

Могућност постављања критеријума који иду изнад „материјалног садржаја“ предмета набавке често се користи код зелених набавки (у случајевима када ти критеријуми одражавају еколошке аспекте).

Наручилац набавља папир за штампање и копирање. Један од критеријума је „метод избељивања“. Минимални захтеви постављени у конкурсној документацији су: пулпа садржана у папиру мора се избељивати без употребе елементарног хлора, тј. без ECF или TCF метода. Емисије АОХ из производње сваке појединачне пулпе не смеју бити изнад 0,17 kg/ADt пулпе.

Бодоваће се понуда која испуњава следеће услове:

Емисије АОХ код појединачне пулпе	Бодова
<17 kg/ADt пулпе ... ≤ 0,10 kg/ADt пулпе	0
<0,10 kg/ADt пулпе ... ≤ 0,05 kg/ADt пулпе	2
< 0,05 kg/ADt пулпе	5

Овај критеријум не односи се на метод избељивања који обично користи произвођач, него метод избељивања који се користи у производњи папира за штампање и копирање који ће бити испоручен.

4.1.1. Економски критеријуми

Економски критеријуми односе се на трошкове финансирања предмет набавке.

Цена обухвата трошкове куповине производа и додатне трошкове као што су осигурање, превоз, инсталирање, итд. Други приступ је да се оцењују не само трошкови куповине него и трошкови повезани с њом – радни трошкови (коришћење, одржавање, осигурање, итд.) и трошкови стављања ван употребе (расходавања).

Током припреме конкурсне документације наручилац може да узме у обзир

1. Трошкове куповине: уз цену артикла/услуге - испорука на наведено место, распакивање, инсталирање, повезивање, тестирање, упутства, подношење гарантних листова, одношење (или остављање) амбалаже, итд.
2. Трошкови употребе. Трошкове употребе треба схватити као расходе свакодневног коришћења апарата, нпр:

- енергија – за уређаје који раде на струју, као и гориво за возила и енергенте потребне за зграде (светло, грејање и хлађење објеката)
 - трошкови потрошне робе – боја, тонери, реагенси, итд.
 - обука
 - продужена гаранција
3. Трошкови одржавања. Трошкови одржавања носе се да би се предмет уговора одржавао у одговарајућем техничком и естетском стању. У то могу да спадају:
- делови који се троше – покретни делови уређаја за штампање и копирање (нпр. ваљак), возила (кочнице, филтери, течности, итд.)
 - материјали који се периодично замењују
 - трошкови обавезних периодичних контрола (нпр. возила, дизалице, котлови, итд.)
 - трошкови услуга одржавања.
4. Трошкови одлагања. Треба их уврстити уколико постоје. У том случају, у расходовање могу да спадају специфични, знатни трошкови. Као последица тога, када наручилац одлучи да користи предмет набавке до његовог одлагања, треба да узме у обзир и те трошкове. Када се планира продаја артикла након кратког времена коришћења, у обзир треба узети губитак вредности.

4.1.2. Квалитативни критеријуми

Квалитативни критеријуми односе се на квалитет предмета набавке. Квалитет предмета набавке одређује се примарно условима – захтевима који се морају испунити онако како су одређени у опису предмета набавке. Наручилац може да промовише и квалитет изнад минималног.

Добра

Квалитет производа може се схватити различито:

- технички параметри,
- функције производа,
- квалитетна израда производа,
- материјали који се користе у производњи,
- трајност уређаја,
- технологија, механизација и опрема које се користе у производњи,
- естетске вредности и/или дизајн производа.

Одлука о примени критеријума квалитета и начина на који се одређује квалитет мора да потиче од објективно оправданих потреба и преференци наручиоца. Мора бити изведена из сврхе производа и функције коју обављају. Наручилац мора да одговори на питања о томе које карактеристике су потребне, колико често ће се користити и које додатне параметре вреди платити више и колико више ће коштати.

Код набавке добара, гаранције се често користе као критеријум за доделу будући да гаранције могу гарантовати квалитет. Под условима гаранција, треба размотрити многе захтеве (делом као услове, делом као под-критеријуме):

- гарантни рок и његово продужење у случају поправке или замене,
- опсег гаранција и опсег изузећа из гаранција (на пример, нема гаранција за делове који се истроше),
- услови одржавања на основу губитка гаранција (забрана коришћења неподударних делова, инспекција, коришћење специфичних материјала),
- понављање кварова или системска грешка у опреми (дефинисање ситуације када наручилац има право да замени опрему),
- услуга под гаранцијом, расположивост услуге (8 сати током радног дана, 11 сати током радних дана, нон-стоп), преузимање и превоз производа,
- услуге након истека гаранције и расположивост резервних делова у будућности,
- максимално време одазива и посебно максимално време поправке, након чега уговарач отпочиње са одношењем или заменом датог уређаја.

Услуге

Опис критеријума повезаних са квалитетом услуга које се набављају и које су предмет будућих користи ствара највише потешкоћа.

У случају интелектуалних услуга, квалитет је повезан са стручношћу особа које су ангазоване на извршењу уговора. У стручност може спадати образовање и искуство, као и квалификације које потврђују разне потврде. Алгоритми који се користе за ову врсту критеријума: „за сваку годину искуства ... бодова“, „за учешће у сваком наредном пројекту који се састоји од ... у виду бодова“. У овом случају, треба упамтити да се стручност не увећава линеарно.

Други критеријум за услуге са фокусом на приступ привредног субјекта извршењу будућег уговора могао би да буде концепт извршења уговора. У том случају, уговарач има обавезу да опише приступ извршењу уговора према захтевима које је одредио наручилац. Потребан обим информација треба описати у конкурсној документацији, са избором најважнијих аспеката, укључујући и ризике. Задатак наручиоца је да опише обим тражених информација и начин оцене приступа понуђача. Сваки понуђач представља своју методологију извршења уговорних обавеза на основу свог искуства.

Ова процена може обухватати разне аспекте који утичу на очекивани квалитет и благовременост уговора, рецимо:

- суштина уговора и улога уговарача
- методе и средства остварења циљева
- ризици повезани са реализацијом уговора, способност да се они неутралишу и да се утицај ризика на реализацију уговора сведе на минимум
- способност да се планирају активности током времена, реализација по динамици
- ток радова, извештавање и реализација планова поправки, праћење
- план осигурања квалитета
- састав и организација тима који извршава уговор, начини координације посла.

У случају мање компликованих услуга, критеријуми се могу концентрисати на одабране аспекте као што су материјали који се користе за извођење, методологија, итд.

Грађевински радови

У случају набавки грађевинских радова на основу пројектне документације, већина захтева за квалитет радова, материјала и производа наведена је у пројектној документацији и техничким спецификацијама. То не искључује примену критеријума који промовишу квалитет производа или метода током извршења уговора.

Квалитет може да обухвата и следеће аспекте:

- унапређења која се предлажу за пројектну документацију, а која испуњавају захтеве наручиоца
- организација радова на градилишту
- делотворно управљање, комуникација и сарадња са руководиоцем пројекта, извођачем радова, подизвођачима и трећим лицима
- управљање квалитетом, обезбеђење независне контроле квалитета, смањење разлика, делотворно коришћење средстава за производњу
- контрола трошкова, поштовање буџета, способност да се предвиде годишњи буџети и коначна цена
- динамика радова, међуфазе, време реаговања на појаве
- опис приступа реализацији сваког дела радова по датој динамици
- утврђивање ризика, опис очекиваног утицаја ризика на динамику и опис предложених мера за избегавање или смањење ризика (не сме обухватати прерасподелу ризика).

За радове, критеријуми који се односе на стручност кључних чланова тима такође су адекватни.

Код набавке грађевинских радова, може се применити критеријум гарантних услова. Иста правила са гаранцијама код набавке добара треба применити и овде. Уз то, неопходно је нагласити потребу да се документ са гаранцијом прибави на дан коначног пријема радова.

4.1.3. Критеријуми одговорног развоја

Јавне набавке служе не само за ефикасност, рационалност, исплативост и експедитивност, него се могу користити и “као један од тржишних инструмената који се користе за постизање паметног, одрживог и инклузивног раста” (уводна изјава 2 преамбуле Директиве).

Социјални критеријум

Током спровођења јавних набавки, људи и групе у неповољном положају могу имати подршку до извесне мере. Полазна тачка за формулисање захтева у овој области је идентификовање социјалних потреба и њихово поређење са опсегом набавке. Питање на које треба одговорити је да ли набавка може да утиче на групе у неповољном положају, каква врста помоћи је тим групама потребна и да ли се њихове потребе могу задовољити спровођењем те набавке, као и да ли се њихова знања могу користити током процеса набавке. У социјалне критеријуме нарочито могу спадати:

- запошљавање незапослених, особа са инвалидитетом или других особа у неповољном положају
- пружање запосленицима ниво безбедности и заштите на раду изнад стандардног

- обезбеђивање поштовања конвенција Међународне организације рада кроз цео ланац снабдевања
- набавке са приступачношћу објекта за лица са инвалидитетом изнад стандардног нивоа
- обезбеђивање онлине садржаја прилагођеног за слепе и слабовиде.

Еколошки критеријуми

Јавне набавке не треба да доприносе деградирању природне средине и треба промовисати методе којима се чувају природни ресурси и ублажава утицај на природну средину. Од еколошких критеријума следећи се могу примењивати:

- смањење енергетске потрошње уређаја који су предмет набавке
- смањење потрошње електричне енергије, грејања и хлађења, као и воде у зградама
- смањење потрошње горива за аутомобиле
- употреба рециклираних или рециклабилних производа
- пружање услуга и радова коришћењем машина и технологија које штеде енергију.

Иновативни аспекти

Иновације могу допринети не само делотворном извршењу специфичног посла, него и да донесу додатну вредност у виду технолошког напретка и појаве нових производа, технологија и нових радних метода. Чини се често да јавне набавке не подржавају иновације, па чак и да их спутавају. Сувише често наручиоци дефинишу технологију, која намеће само један, често стар и неделотворан начин извршења уговора, уместо дефинисања функција, што би понуђачима дало више слободе у избору одговарајућег, иновативног начина извршења уговора.

Могуће је применити критеријум „иновација“ као засебан, али иновације се може промовисати и путем различитих квалитетних аспеката понуде на такав начин да је максимална оцена (одличан) условљена предлагањем иновативног решења за дати проблем (видети табелу у одељку 6.2).

4.1.4. Избор аспеката квалитета

Разумевање актуелне ситуације на тржишту и стицање знања о понуђачима на тржишту кључно је за наручиоца када утврђује техничке спецификације и критеријум односа цена/квалитет. Познавање тржишта је неопходно за припрему техничких спецификација на начин да понуђачи могу да понуде више производа који испуњавају техничке спецификације. Наручиоци треба да припреме техничке спецификације и критеријуме МЕАТ тако да се јача конкуренција, а не да се искључују или дискриминишу произвођачи или понуђачи.

Нису сви предмети набавке прикладни за набавке са применом критеријума МЕАТ. На основу типа предмета набавке, потреба наручиоца и истраживања тржишта, мора се одлучити да ли да се примени само критеријум цене, критеријум односа цена/квалитет, или приступ исплативости, као што су трошкови животног циклуса. У односу на критеријуме за доделу, познавање тржишта је кључно за обезбеђивање тога да примењени критеријуми прикажу разлике између понуда. Критеријуме за доделу не треба припремити на такав начин да ниједан привредни субјект не добије ниједан бод или да сви привредни субјекти добију све бодове. Критеријуми за доделу

треба да се припреме тако да подстичу конкуренцију и да обезбеде да наручилац добије најбољу вредност за јавна средства.

Примена односа цена/квалитет као критеријума за доделу уговора захтева у сваком случају идентификовање одређених аспеката квалитета који ће бити предмет конкуренције. Најважније питање у утврђивању релевантних аспеката квалитета за примену критеријума за доделу је да ли разлика у квалитету између производа, услуга или радова оправдава вишу цену да би се испунио одређени захтев.

Примена критеријума MEAT има вишеструке користи за појединачне наручиоце. Адекватна примена критеријума MEAT захтева анализу потреба наручиоца, циљева набавке и истраживања тржишта. Такође је важно обезбедити учешће искусних стручњака у припреми конкурсне документације, који су способни да израде критеријуме имајући на уму важне факторе који могу да утичу на резултате. Без адекватног искуства и ако је конкурсна документација лошег квалитета, критеријуми MEAT могли би да повећају трошкове без повећања квалитета. Нажалост, то се често дешава када се критеријуми MEAT примењују по први пут без основне припреме или довољне обуке запослених.

4.2. Јасноћа и проверљивост

Наручилац има обавезу да утврди критеријуме тако да му омогуће ефикасну проверу и оцену података које доставе понуђачи. У случају сумње, наручилац мора имати прилику да провери тачност података и доказа које су доставили понуђачи. Другим речима, критеријуми морају бити „мерљиви“. Према томе, само позивање на „функционалност“ или „естетику“ итд. није довољно јер ствара могућности различитих тумачења.

Критеријуми за доделу примењују се на исти начин за све понуђаче. Када су критеријуми уопштени или сувише нејасни, не дају основу за процену квалитета на доследан начин. Понуде се не могу поредити када се не разумеју захтеви за квалитет или их понуђачи различито тумаче. Критеријуми треба да буду прецизни до мере да обезбеђују једнозначно тумачење понуђача који су „у разумној мери информисани и просечно предузимљиви“. То значи да се критеријум тумачи на исти начин међу субјектима који се баве делатностима на које се односи дата набавка.

Конкурсна документација треба да обухвати податке о основу за проверу у опсегу предложених критеријума. Наручилац има слободу одлучивања у овој области. Међутим, разумни наручилац треба да узме у обзир могућност провере тачности података и докумената достављених у понудама.

Наручилац од понуђача може да затражи да доставе:

- Изјаве; основни предмет оцене је садржај понуде који дефинише услове под којима ће уговарач извршити уговор. Садржај понуде није само цена, датум или гарантни рок, него и друге информације у вези са предметом набавке, као што су квалитет понуде или начин реализације. Наручилац треба да одреди које информације да се уврсте у понуду. Задатак уговарача је да разуме и опсег тражених информација и начин оцењивања понуде, те да потом наручиоцу достави што више таквих информација да би испунио услове наручиоца и максимално увећао шансе да победи на тендеру.
- Техничке податке; да би потврдио усаглашеност са одређеним захтевима и веродостојност изјаве понуђача, наручилац може, када је то разумно и могуће, захтевати спољне податке који описују техничке и функционалне параметре предмета набавке као што су каталози, изјаве о усаглашености, потврде, технички описи, радионички нацрти, оперативна упутства, фотографије, итд.

- Показни артикал; када се купује готов производ, наручилац може затражити испоруку показног артикла уз понуду, рецимо ако је предмет набавке медицински материјал, електронска опрема и други уређаји.
- Узорци; наручилац мође да захтева и припрему узорка схваћену као фрагменте или елементе будућег предмета уговора, нпр. анализу проблема у случају правних услуга, поједностављен компјутерски програм који представља типичне функције итд.

4.3. Пондерисање и бодовање по критеријумима

4.3.1. Критеријуми према приоритету

Изабрани MEAT критеријум мора бити одређен према приоритету, морају му бити додељени бодови и мора бити пондерисан у складу са његовим релативним значајем за испуњење захтева.

Као помоћ у утврђивању критеријума према приоритету, наручилац може користити једноставну Матрицу приоритизације:

		Критеријуми за доделу			Оцена	Приоритет	Пондери
		Критеријум А	Критеријум Б	Критеријум В			
Критеријуми за доделу	Критеријум А				A-1	3.	15 %
	Критеријум Б	A			B-0	4.	5 %
	Критеријум В	B	B		B-2	2.	30 %
	Критеријум Г	Г	Г	Г	Г -3	1.	50 %

Како применјивати ову алатку:

- Убацити критеријуме у матрицу два пута – једном у хоризонталне редове, а други пут у вертикалне.
- Узимати сваки пар редом. Замолити тим који припрема конкурсну документацију да одреди који од та два је најважнији с обзиром на дату набавку, нпр. поредити Критеријум А са Критеријумом Б. Ако се одлучи да је Критеријум А најважнији, унесите слово А.

- Пребројати колико има укупно слова А, Б, В, итд.
- Слово које се највише појављује је и најважније, слово са најмањим бројем је најмање важно.
- Утврдити приоритет као 1., 2., 3. итд. на основу броја
- Разговарати и усагласити се о пондерима.

4.3.2. Пондерисање

Транспарентност процеса оценјивања захтева откривање релативног значаја сваког критеријума. Уобичајено је да се одреди релативни значај одређеног критеријума као проценат. Наручилац користи систем бодовања да би прерачунао пондере одређеног критеријума у бодове.

Ако се одабрани критеријуми односе директно на трошкове или користи који се могу изразити новчано, пондери могу да изражавају вредност уштеде или прихода.

Пример

Наручилац набавља пет штампача за канцеларију. Проценјени трошкови испоруке су 500. У међувремену плаћа услуге штампања које стварају трошкове од 100 неделјно. Трошак употребе сопствених штампача ствараће трошкове од 80 неделјно.

Крајњи рок испоруке је 4 неделје. Наручилац жели да примени критеријум „време испоруке“. Најкраћи могући рок испоруке препознат је као 1 неделја. Испорука 3 неделје раније довела би до уштеде од 60.

$[(100 \text{ (трошак сполјних услуга)} - 80 \text{ (трошак штампања)}) \times 3 \text{ (неделје)}] = 60 \text{ (могућа уштеда)}$

Закључак: Пондер критеријума биће близу 10% $[60/500 * 100 = 12\%]$

У сложенијим набавкама, пондерисање треба да узме у обзир главне факторе који би могли да утичу на коначан резултат, као што су технолошки ниво набавке, буџет на располагању, организација и координација потребне за адекватно извршење уговора, радна снага, техничка опрема. Ако природа пројекта покаже да има фактора који играју важну улогу у извршењу уговора, у зависности од решења која понуде привредни субјекти (нпр. организација и координација), вреди размотрити релативно низак ниво цене као критеријума. С друге стране, висок ниво технологије у комбинацији са малим буџетом карактерише једноставан пројекат са мало потреба за координацијом и ту се ризик може оценити као мали. Сходно томе, пондер цене као критеријума у оквиру скупа критеријума биће висок.

4.3.3. Систем бодовања. Формуле за рачунање броја бодова

Доделјен пондер неком критеријуму показује значај оценјене карактеристике за наручиоца. Међутим, за оцену понуда неопходно је увођење система бодовања за сваки критеријум. Варијације система бодовања могу довести до различитих резултата, чак и када пондер остаје непроменјен.

Избор система бодовања зависи од карактеристика појединачне набавке. Има различитих варијанти комбинација оцене, од којих су две најпопуларније: релативни и апсолутни модел.

Није могуће препоручити најбољи модел за све набавке јер то зависи од ситуације и потреба наручиоца који спроводи поступак.

Главне карактеристике **релативног метода бодованја** су те да оцена појединачне понуде зависи од вредности која се оценјује по критеријуму у односу на вредности приказане у другим понудама поднетим током поступка јавне набавке. Тако и коначан број бодова доделјен одређеној понуди делимично зависи од бодованја других понуда.

Пример

Најпопуларнија формула бодованја за цену је типичан пример релативне оцене. Наручилац применјује формулу:

$$\text{број бодова} = \frac{\text{најнижа цена} \times \text{максималан број бодова (пондери)}}{\text{цена у оценјеној понуди}}$$

Понуда са најнижом ценом оценјује се највишом оценом, са максималним бројем бодова, а бодови који се доделјују осталим понудама рачунају се по овој формули и повезују са вредношћу најниже цене.

Формуле сразмерности такође се користе у оцени времена завршетка, када најкраће понуђено време значи максималан број доделјених бодова или гарантни рок (у овом случају, најдужи рок понуђен у понуди чини основу за доделу највећег броја бодова, док се понудама са краћим роковима доделјује сразмерно мањи број бодова).

Главне одлике **апсолутног метода бодованја** су независност од других понуда приликом оцене одређене вредности у понуди. Наручилац поређује вредности у свакој понуди са „идеалном вредношћу“.

Пример

У набавци ИТ система, наручилац одлучује да користи критеријум квалитета. Минимални технички параметри (функционалност) описани су у конкурсној документацији. Ако понуђени ИТ систем карактеришу болји параметри, то значи да они остварују додатне функције за које се доделјују бодови. У опису критеријума наручилац је навео:

“ Критеријум: Квалитет – пондер 25%

Додатна функција	Бодова
Апликативни део система функционише на SLES 12 за оперативни систем VMware од 64 бита или новија верзија са инсталираним најновијим ажурирањима (услуга/помоћ/багфикс)	5
Део системске базе података функционише на оперативном систему RedHat Enterprise Linux 7 за VMware од 64 бита или новије са инсталираним најновијим ажурирањима (услуга/помоћ/багфикс)	5
Систем обавља аутоматску аутентикацију коришћењем налога домена и сарађује са механизмима послодавца SSO описаним у Прилогу 2 уз техничке спецификације	5

<p><i>Систем омогућава поделу података на засебне ресурсе/просторе:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Актуелни подаци / у ресурсу / бржем простору;</i> • <i>Архивирани подаци /у споријем ресурсу /простору.</i> 	5
<p><i>Уговарач обезбеђује и обавља тестирање аутоматизације. Алатке, тест сценарији, документација и сви остали материјали потребни за независно обављање ИИ модификације таквог теста пренеће се послодавцу</i></p>	5
Укупно максимално	25

У овом примеру, бодови се доделјују за сваку понуду засебно. Постоји могућност да се понуђени ИТ систем оцени једнако и да наручилац додели једнак број бодова различитим понудама по критеријуму „квалитет“.

Избор система бодованја захтева познавање ефеката, предности и недостатака различитих система.

4.4. Тестирање модела оценјивања

Постоје различити модели оценјивања са различитим комбинацијама система пондерисања и бодованја. Изабрано решење треба да одражава потребе наручиоца који спроводи поступак јер зависи од предуслова појединачног поступка набавке.

Да ли се обезбедило да желјени резултати буду остварени, топло се препоручује примена модела оценјивања у симулацијама. Резултати метода оценјивања могу зависити не само од пондерисања критеријума, него, у неким случајевима, и од одређеног распона за вредности које се оценјују у примљеним понудама. Тестирање метода бодованја обезбеђује наручиоцу да избегне неочекиване резултате.

Симулације (пробе) су неопходне да би се избегли неочекивани резултати и потврдио избор критеријума, система пондерисања и бодованја. Тестирање помаже да се дође до одговора на следећа питања:

- 1) Какви су резултати ако се поднесе понуда са веома ниском/веома високом ценом и веома ниским/веома високим квалитетом?
- 2) Да ли постоји ризик плаћања непотребно високе цене за просечан квалитет?
- 3) Да ли постоји могућност да се манипулише оценом понуда тако што ће се доставити понуда са неуобичајеним параметрима (нпр. 0 цена, немогућност да се достигну параметри по квалитету, итд.)?
- 4) Да ли конкурсна документација захтева да привредни субјекти у понуди доставе све податке потребне за оцену понуда у складу са датим условима?
- 5) За електронске набавке: да ли је могуће применити изабране моделе на електронском порталу?

ДЕО Б
ПРИМЕРИ

1. СПИСАК ЗА ПРОВЕРУ (ЧЕК-ЛИСТА): УТВРЂИВАЊЕ КРИТЕРИЈУМА ЗА ДОДЕЛУ

Бр.	Контролно питање	Коментар
Стратегија за доделу		
1.	Да ли је примерено оценјивати понуде само на основу најниже цене?	Оцена на основу цене примерена је ако је могуће одредити све карактеристике предмета набавке као обавезне услове. Трошкови коришћења не играју важну улогу.
2.	Да ли је примерено применити трошкове животног циклуса као критеријум за доделу?	Трошкови животног циклуса (LCC) представљају трошкове настале услед коришћења добара, услуга или радова током целог животног века. Када је могуће остварити циљеве наручиоца на неколико начина који се разликују не само по почетној цени него и по накнадним оперативним трошковима, вреди размотрити LCC као метод за оцену.
3.	Да ли је примерено оценјивати понуде применом неколико различитих критеријума?	Примена различитих критеријума омогућава узимање у обзир квалитативних аспеката. Наручилац има могућност да одабере производ/услугу или грађевинске радове болјег квалитета дефинисаног узимајући у обзир индивидуалне потребе. Могуће је фокусирати се на одрживе набавке (социјалне, еколошке и иновативне елементе).
Избор различитих критеријума за доделу		
4.	Које карактеристике предмета набавке су важне за задовољење потреба наручиоца?	Потребе наручиоца су полазна основа за припрему поступка јавне набавке. Анализа треба да утврди који су минимални захтеви наручиоца за предмет набавке, а који фактори могу довести до додатне вредности. Ово друго се може унети у критеријуме за доделу. Захтеви и критеријуми треба да се прилагоде условима сваког случаја појединачно.
4а	Да ли је примерено да се уврсте и други економски критеријуми осим цене?	Наручилац треба да размотри да ли да уврсти трошкове коришћења, одржавања и одлагања.
4б	Да ли је примерено да се уврсте квалитативни критеријуми?	Квалитет добара, услуга или радова који се набављају мора да утврди наручилац. У сваком случају критеријуми могу да буду били другачији. За утврђивање критеријума од помоћи је подела на три категорије:

		<p>1) критеријуми који се односе на предмет набавке, као што су параметри предмета, функционалност, естетика, методологија пружања услуга, организација, квалификације и искуство особља распоређеног да изврши уговор, итд.</p> <p>2) критеријуми који одражавају захтеве за додатним услугама, нпр. услуге након продаје, гарантни рок, услуге под гаранцијом, факултативне услуге, итд.</p> <p>3) критеријуми који се односе на начин извршења уговора (уговорних обавеза), нпр. рок за извршење уговора (завршетак радова, испорука добара итд.), метод који се применjuje да би се остварио резултат, уговорна одговорност, итд.</p>
4ц.	Да ли је примерено узимати у обзир еколошке/социјалне/иновативне аспекте код критеријума за доделу?	Наручилац може да уврсти еколошке, социјалне или иновативне аспекте у критеријуме за доделу. За сваки појединачни случај треба извршити процену, узимајући у обзир предмет набавке, став и циљеве наручиоца итд.
5.	Може ли се мерити нека додатна вредност када је критеријум испуњен?	Важно је утврдити да ли испуњеност критеријума доводи до користи за наручиоца, нпр. до мањих трошкова или повећања ефикасности. Ако нема додатне вредности – онда критеријум вероватно не треба уврстити у услове набавке.
6.	Колико привредних субјеката ће испунити критеријум?	Када већина понуђача понуди решења која треба да се оценjују по критеријуму за доделу – онда га не треба применjивати. Наручилац треба да их уврсти у обавезне захтеве. Ако се сматра да само неколико понуда испуњава критеријум, можда је добро решење да се он уврсти у критеријуме за доделу – понуде ће се разликовати по том аспекту. Међутим, када су разлике у квалитету занемарљиве, неопходно је успоставити одговарајуће пондере да би се избегле знатне разлике у ценама.
Јасноћа и проверљивост		
7.	Да ли је могуће описати критеријум на објективан и недискриминаторски начин?	Сви понуђачи који би хтели да учествују у поступку треба да буду у стању да разумеју које карактеристике ће се оценjивати. Наручилац треба да објективно утврди критеријум.
8.	Да ли је могуће мерити да ли је критеријум испуњен и до које мере?	Наручилац треба да утврди како ће се мерити критеријум за доделу. Метод оценjивања по сваком изабраном треба да буде приказан. Привредни субјекат мора имати приступ информацијама о томе које карактеристике понуде се оценjују као болје.
9.	Да ли конкурсна документација садржи опис тога шта треба уврстити у понуду за процену испуњености критеријума за доделу?	Наручилац треба да опише начин на који ће се сачинити понуде. Све информације потребне за процену да ли је и до које мере критеријум испуњен требају бити наведене.
Пондерисање и бодовање		

10.	Да ли се на значај одабраног критеријума одражава пондерисање описано у конкурсnoj документацији?	Постављањем пондера за критеријуме наручилац открива значај сваке карактеристике која се промовише.
11.	Да ли је изабран одговарајући модел бодовања?	Постоје различити модели међу којима се бира. Наручилац бира модел који на најбоље одговара датом предмету набавке.
Тестирање		
12.	Да ли су изведене симулације коришћењем модела оценјивања?	Након израде конкурсне документације, али пре њене објаве, важно је обавити симулацију начина на који функционише модел оценјивања да би се обезбедило постизање желјеног ефекта.

2. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДОДЕЛУ УГОВОРА ЗА ДОБРА

Већина захтева у погледу предмета набавке добара одређена је у виду услова који обухватају минималне техничке и функционалне параметре. У много случајева, примена стратегије смањенја трошкова доноси праве резултате, уколико се урачуна и укупан трошак поседовања. Ипак, примена критеријума квалитета омогућава избор болје понуде.

1. Предмет набавке – возила за сопствену употребу

Наручилац је припремио поступак набавке 10 аутомобила. Минимални захтеви, као што су димензије, техничке карактеристике, додатна опрема, дефинисани су као минимални захтеви у конкурсној документацији. Анализа тржишта открила је да би најмање 15 различитих модела аутомобила испунило услове.

Наручилац је био заинтересован да смањи трошкове коришћења купљених аутомобила. Одлучио је да примени трошкове као критеријум за доделу.

Услови за обрачун трошкова:

- 1) Број година које обухвата обрачун (године коришћења): 5 година
- 2) Број возила која се набављају : 10
- 3) Средња годишња употреба возила 50 000 км, укупна просечна километража: 250 000 км
- 4) Гаранција за аутомобиле: 3 године или 150 000 км
- 5) Аутомобили ће се сервисирати у овлашћеном сервису

Трошкови који ће се узимати у обзир:

- 1) Набавна цена, укључујући и трошкове испоруке по возилу [НЦ]
- 2) Потрошња горива [ПГ]
- 3) Годишњи трошкови сервисирања по препоруци произвођача и уговори о поправкама [ТС]

Опис поступка припреме понуде

Понуђач је дужан да достави следеће информације које чине основ за оцену понуде:

- Набавна цена, укључујући и трошак испоруке по возилу
- Потрошња горива по информацијама произвођача исказана у литрима по 100км комбиноване вознје
- Годишњи трошкови сервисирања по препорукама произвођача или годишњи трошкови сервисирања и поправки

Опис критеријума за доделу

Наручилац оценјује понуде применјујући критеријум “Трошкови”.

“Трошкови” обухватају следеће:

- Куповина која обухвата цену аутомобила, превоз на локацију наручиоца, помоћ код регистрације и осигурања
- Потрошња горива за 250 000км; потрошња горива се приказује као званични податак произвођача, услови комбиноване вознје се узимају у обзир
- трошкови сервисирања по препоруци произвођача током 5 година, изузев трошкова насталих услед поправки након незгода и резервних делова

Трошкови за сваку понуду се рачунају на основу података приказаних у понуди применом формуле:

$$\text{Трошак } T_{1..n} = [\text{НЦ} + (2500 \times \text{ПГ} \times \text{цена горива/литар}) + (\text{ТС} \times 5)] \times 10$$

Трошкови T_1 – трошкови у оценјеној понуди

НЦ – Цена по аутомобилу

ПГ – Потрошња горива

ТС – Годишњи трошкови сервисирања

Понуда са понуђеним најмањим трошковима оцениће се као најбоља; остали понуђачи биће рангирани по опадајућем редоследу.

2. Предмет набавке - штампачи

Наручилац је припремио поступак набавке ласерских штампача за рад у канцеларији. Минимални захтеви (техничке карактеристике) одређени као минимални услови у конкурсној документацији. Анализа тржишта показала је да најмање 20 различитих производа одговара условима.

Наручилац је спровео анализу потреба запослених. Анализа је показала да један штампач користи 5-10 особа, што подразумева да је за комфортно коришћење важна брзина штампања, као и број листова који стаје у касету и тацна са више употребних вредности. Наручилац је заинтересован и за смањење трошкова штампе смањењем трошкова на енергију и папир.

Опис поступка припреме понуде

Понуђач је дужан да достави следеће информације које чине основ за оцену понуде:

Подаци који се уносе у табелу (образац понуде):

Бр.	Опис	Минимална/максимална вредност	Оптимална вредност	Понуђено
1	Брзина штампања (у боји и црно-бело) - EFTP вредност за средња радна места по ISO / IEC 24734 за формат А4	30	35 или више	
2	Брзина штампања (у боји и црно-бело) - EFTP вредност за средња радна места по ISO / IEC 24734 за формат А3	20	25 или више	
3	Аутоматски унос папира – капацитет касете	350	500 или више	
4	Могућност штампе на рециклираном папиру	----	Да	

5	Аутоматски двострани начин штампања	----	Да	
6	Регистрован код Energy Star в2.0 (или већи) или испунјава упоредиве услове	----	Да	

Уз то, понуђач је у обавези да уз понуду приложи:

- каталог понуђеног модела штампача који потврђује да су испуњени параметри,
- Сертификат Energy star или други документ који доказује да су испуњени упоредиви захтеви.

Опис критеријума за доделу

1. Наручилац оценjuje понуде на основу следећих критеријума:

1.1. Цена – 70%

1.2. Технички параметри – 30%

2. Цена

2.1. Понуде ће се оценјивати по формули:

$$N_{пн} = P_{мин} / P_{ноф} \times 100 \text{ пкт} \times 70$$

$N_{пн}$ – број бодова доделјених понуди n

$P_{мин}$ – најнижа понуђена цена од свих понуда

$P_{ноф}$ – Цена понуде n

2.2. Максималан број бодова је 70.

3. Технички параметри

3.1. У овом критеријуму, бодови се доделјују на следећи начин:

Бр.	Под-критеријуми	Опис	Бодова
1	Брзина штампања (у боји и црно-бело) - EFTP вредност за средња радна места по ISO / IEC 24734 за формат А4	Понуђач нуди овај параметар на нивоу 35 или више	3
2	Брзина штампања (у боји и црно-бело) - EFTP вредност за средња радна места по ISO / IEC 24734 за формат А3	Понуђач нуди овај параметар на нивоу 25 или више	2
3	Аутоматски унос папира – капацитет касете	Понуђач нуди овај параметар на нивоу 500 или више	5
4	Могућност штампе на рециклираном папиру	Понуђена	5

5	Аутоматски двострани начин штампања	Понуђен	10
6	Регистрован код Energy Star v2.0 (или већи) или испуњава упоредиве услове	Понуђен	5

3.2. Максималан број бодова – 30.

3.3. Бодови доделјени понуди по под-критеријумима се додају. Збир је број бодова који се доделе по критеријуму “Технички параметри”.

4. Збир бодова доделјен по критеријуму “Цена” и “Технички параметри” је број бодова доделјен понуди. Понуда са највећим бројем бодова оценјује се као најбоља.

У табели која следи, узећемо за пример изнајмљивање 30 мултифункционалних уређаја инсталираних у истој згради за стандардне канцеларијске потребе за штампањем, копирањем и скенирањем текстуалних докумената уз 15% удела графике/фотографија. Проценјени број штампаних докумената поделјених у категорије (у боји/црно-бели/број примерака, итд.) биће уврштен се у засебан документ. Молимо да не копирате списак који следи јер је приказан само као теоретски пример.

Бр.	Опис	расте (Г) / опада (Д)	Минимална / максимална вредност	Оптимална вредност	Макс. Број бодова	Понуђено
1	Брзина штампања (у боји и црно-бело) – вредност RFTP за средња радна места по ISO / IEC 24734 за формат А4	Г	30	35	2	
2	Брзина штампања (у боји и црно-бело) – вредност EFTP за средња радна места по ISO / IEC 24734 за формат А3	Г	20	25	1	
3	Време чекања на прву страницу за нијансу сиве	Д	9	7	1	
4	Време чекања на прву страницу за колор	Д	11	9	1	
5	Нијансирање у градацији 1% - донја граница	Д	30	20	1	
6	Нијансирање у градацији 1% - горња граница	Г	400%	500%	1	
7	Резолуција копије (у боји и црно-бело) дпи	Г	600	1200	1	

8	Резолуција штампе (у боји и црно-бело) дпи	Г	1200	2400	2	
9	Резолуција скенирања (црно-бело и у боји)	Г	600	1200	3	
10	Аутоматски унос папира – број картриджа	Г	3	5	2	
11	Аутоматски унос папира – капацитет касете	Г	350	500	1	
12	Ручни унос папира – број листова	Г	100	200	1	
13	Брзина скенирања – број слика у минути једнострано	Г	30	40	2	
14	Брзина скенирања – број слика у минути двострано	Г	65	85	2	
15	Капацитет тацне за пријем – број листова	Г	2000	3000	1	
16	Број тацни за пријем	Г	1	2	2	
17	Распон подржане тежине папира – донја граница у g/m ²	Д	70	50	1	
18	Распон подржане тежине папира – горња граница g/m ²	Г	250	300	2	
19	Максимално месечно оптерећење – број пролаза	Г	100000	150000	3	
20	Ергономика – број радњи које се обаве на контролном панелу уређаја након сланја задатка са нестандартном величином папира за штампу на папиру из одабране касете	Д	5	3	3	
21	Ергономика – број радњи које се обаве на контролном панелу уређаја неопходних за скенирање двостраних докумената који садрже разне формате папира са унапред дефинисаним делјенјем мреже	Д	7	5	3	
Но.	Опис	Начин реализације			Број бодова	Понуђено

22	Тацна за папир – формат папира у касетама	A4 и A3	0	
		Било шта у распону A5-A3	1	
		Било шта у распону ISO што је максимално A3	5	
23	Технологија штампања	LED	1	
		Ласер	2	
		Инкјет	0	
24	Контролни панел	На додир	0	
		Активациони додир	1	
25	Скенирање	е-пошта	0	
		е-пошта и опште учешће преко мреже	1	
		е-пошта, персонализована употреба корисника мреже, FTP	2	
26	Штампа директно са USB-а	Lack	0	
		Графичке датотеке (JPG, BMP, TIF)	1	
		Графичке и текстуалне датотеке (PDF, DOC, RTF)	2	
27	Ауторизација корисника	Lack	0	
		Путем PIN	1	
		Интегрисано са LDAP, AD коришћењем налога и лозинке	2	
		Интегрисано са LDAP, AD коришћењем налога и лозинке или приступне картице	3	
28	Управљачки софтвер	Lack	0	
		Штампа на чеканју, измене и модификације, једноставан обрачун	2	
		Пуна интеграција са окружењем клијента, обрачун, напредно мапирање трошкова, проток рада с документом	5	
29	Комуникација	Ethernet 100 Mb / s	0	
		Ethernet 1000 Mb / s	1	

		Додатно, Wifi	1	
		Додатно, NFC	1	
		Додатно, Bluetooth	1	

3. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДОДЕЛУ УГОВОРА ЗА УСЛУГЕ

1. Услуге пројектованја

Одговарајући квалитет пројектне документације може уштедети и време и новац приликом извођења радова. Критеријуми за доделу могу да промовишу већи квалитет дизајна на много различитих начина. Настојања да се поставе критеријуми за доделу уговора треба да се прилагоде нивоу сложености и специфичности пројекта.

У табели која следи, постоје три различита пројекта и критеријума за доделу који се разликују по врсти пројекта.

	Предмет	Критеријуми
Поступак 1	Пројекат модернизације путева с циљем промене класе пута. Након модернизације, пут ће се класификовати у виши стандард. (претпоставка – одредбе националног закона утврђују стандард за путеве и њихово разврставање)	Цена Време испоруке пројекта (дизајна)
Поступак 2	Пројекат нове спортске хале за локалну заједницу (претпоставка – наручилац је описао функционални програм нове хале спорта у конкурсној документацији)	Цена Квалификације и искуство особља које ће извршити уговор
Поступак 3	Пројекат нове зграде музеја савремене уметности (претпоставка – наручилац је описао функционални програм музејских објеката у конкурсној документацији; зграда ће се налазити у центру града и биће нови културни центар отворен за различите иницијативе из културе)	Цена Квалификације и искуство особља које ће извршити уговор Оцена суштинског концепта • Урбанистичко планирање • Функционално-просторна структура музеја • Архитектонски израз

У три поступка набавке архитектонских услуга, предмет пројектованја се разликује. Резултат набавке биће пројектна документација потребна за покретање поступка набавке грађевинских радова.

Поступак 1

У **првом поступку**, услуге су типичне и захтеви за предметом набавке описани обавезујућим одредбама, тако да не постоји потреба да се оценјују други критеријуми.

Време испоруке документације одређује наручилац. Минимални захтев је да се документација достави 20 недеља од потписивања уговора.

[Опис критеријума за доделу „Време испоруке”](#)

У критеријуму „Време испоруке“, понуде се оценјују на основу изјаве понуђача у обрасцу понуде. Понуђач доставља предложено време испоруке у неделјама. За сваку неделју краће, доделе се 2,5 бода. Максималан број бодова је 10.

Понуда која нуди време испоруке краће од 16 неделја добија 10 бодова. Понуда која нуди време испоруке од 20 неделја не добија ниједан бод. Понуда која нуди време испоруке дуже од 20 неделја се одбија.

Поступак 2

У другом поступку, наручилац тражи искусно особље за пројектовање. Предмет се може пројектовати на различите начине и важно је радити са особљем које је искусно у пројектовању спортских хала. У поступку ће се од привредних субјеката тражити да доставе списак особља, њихових квалификација и искуства да би се омогућило адекватно оценјивање. Наручилац може да успостави модел бодовања који у обзир узима број пројеката које је израдио сваки члан особља.

Опис критеријума за доделу „Квалификације запослених“

Оцена понуде по овом критеријуму засниваће се на документу „списак запослених“ који се припрема и доставља заједно са понудом. Нацрт списка запослених уврштен је у Прилог 1 уз конкурсну документацију.

Бодови се доделјују у складу са планом:

1. пројектант архитектонске струке, с правом израде архитектонских пројеката без ограничења и искуством од најмање 1 пројекта зграде за сврхе спортова и употребљивог простора површине од 2000 м² или више; за сваки додатни пројекат изнад минимума доделјују се по 2 бода, али највише 10 укупно;
2. пројектант са специјалношћу у високоградњи, с правима да израђује пројекте високоградње без ограничења и са искуством од најмање 1 пројекта спортске хале и употребљивог простора од 2000 м² или више; за сваки додатни пројекат изнад минимума, доделјују се по 2 бода, али највише 8 укупно;
3. пројектант специјалиста за санитарне инсталације, са правом израде пројеката мрежа, инсталација и уређаја за грејање, вентилацију, гас, водоснабдевање и канализацију без ограничења и са искуством од најмање 1 пројекта грејних или вентилационих инсталација у згради и употребљивом простору од 2000 м² и више; за сваки додатни пројекат изнад минимума, доделјују се по 2 бода, али највише 6;
4. пројектант специјалиста за електро-енергетске инсталације, с правом израде пројеката инсталација електричне и електро-енергетске мреже, инсталација и уређаја без ограничења и са искуством од најмање 1 пројекта електричних инсталација зграде употребљивог простора површине 2 000 м² и више; за сваки додатни пројекат изнад минимума, доделјују се по 2 бода, али највише 6.

Максималан број бодова по овом критеријуму је 30.

Поступак 3

У трећем поступку, наручилац тражи професионално предузеће које ће моћи да предложи најбоље могуће решење. Нису важне само функционалне карактеристике будуће зграде, него и естетика и отвореност према потребама заједнице и утицај на развој града.

Опис поступка припреме понуде:

Наручилац захтева достављање концепата који се састоје од:

- 1) скице развоја земљишта, која приказује локацију музеја у односу на окружење – постојеће и планиране стамбене објекте, нацртане у плану са размером 1: 1000;
- 2) поглед околу, приказујући барем релације зграде са парком, тргом и улицом XX и поглед са улаза у музеј;
- 3) дијаграми који приказују како решити узајамне односе између различитих функционалних зона музеја (најманје 1 схема);
- 4) опис идеје представљене у студијама из тачака 1)-3) допунјене додатним скицама које посебно приказују:
 - i) односе новопројектованих зграда са окружењем – трг, парк, улица XX
 - ii) релације функционалних зона описаних у смерницама програма/решенја за начин осветлјенја галерије
 - iii) начин повезивања атријума са галеријама

Опис критеријума за доделу уговора

Критеријум „Концепт пројекта“

Понуде ће се оценјивати по 3 под-критеријума:

1) Урбанистичко планирање

Следеће ће се оценјивати на основу концепта који је доставио понуђач:

- просторни односи и обликовање пројектоване зграде у контексту њеног окружења, трга, парка и планираног развоја;
- предложена решенја за зону улаза и заједничке зоне.

Највише бодова добиће решенја која:

- у обзир узимају близину трга као прометног простора окупљања и која третирају зону улаза у музеј као његов наставак – повезан с тргом визуелно и функционално;
- на северу успевају да повежу музеј са парком и омогуће приступ онима унутар комплекса. Највише бодова добиће решенја која обезбеде директну функционалну и просторну везу са парком и зградом;
- обезбеде слободан прилаз и кретанје људи и између зона улаза у музеј и између музеја и парка.

За најболју испуњеност свих горе наведених захтева, понуда може добити највише 30 бодова. Ако понуда испуњава само неке од горе наведених услова или их испуњава делимично, добиће између 1 и 30 бодова, у зависности од услова које је испунила или степена усаглашености са захтевима. Ако понуда не испуњава ниједан од услова, неће добити ниједан бод.

2) Функционално-просторна структура музеја

Највећи број бодова доделује се решенјима која:

- захвалјујући повезивању изложбених функција са јавним просторима подстичу људе да улазе у музеј дозвољавајући контакт са уметношћу и приказујући је не само у галеријским зонама, него и са стране јавних површина,
- захвалјујући тачном приказу односа са галеријом, атријумом и зоном улаза стварајући функционалан, флексибилан простор коју омогућава различите активности и прожиманје делатности типичних за те зоне.

За најболју испуњеност свих горе поменутих услова, понуда може добити највише 15 бодова. Ако понуђач испуни само неке од ових услова или их делимично испуни, добиће између 1 и 15 бодова, у зависности од броја испуњених услова или степена усаглашености с тим условима. Ако понуда не испуни ниједан од услова, неће добити ниједан бод.

3) Архитектонски израз

Формална, материјална и естетска решења која се предлажу за зграду оценјују се на основу концепта који достави понуђач.

Највећи број бодова добија решење које:

- идентификује музеј као установу која се бави модерном уметношћу,
- је кохерентно, атрактивно, рационално и јасно у погледу плана, фасаде и пројекта зграде.

За најболју испуњеност свих горе наведених услова, понуда може добити највише 15 бодова. Ако понуђач испуни само неке од ових услова или их делимично испуни, добиће између 1 и 15 бодова, у зависности од броја испуњених услова или степена усаглашености с тим условима. Ако понуда не испуни ниједан од услова, неће добити ниједан бод.

Сваки члан комисије за оцену понуда оценјује понуду у складу са горе описаним критеријумима и доделјиваће бодове понуди.

Бодови које доделе чланови комисије потом се сабирају и деле на број чланова комисије за оцену. Резултат ће бити број бодова датих понуди по критеријуму.

Бодови доделјени датој понуди по критеријуму “Концепт пројекта” додају се бодовима распоређеним на ову понуду по критеријуму цене. Збир је укупан број бодова које је добила дата понуда.

Понуђач који је добио највећи број бодова сматра се најболјим понуђачем.

Напомена: Приказани пример заснован је на неколико претпоставки и дубинских сазнања о захтевима и ситуацији у градском музеју. Метод оценјивања подешава се по датој набавци. Критеријуми се описују у складу са начелима недискриминације и равноправног третмана.

2. Консултантске услуге

Наручилац припрема набавку компликованог ИТ система. Први корак је да се одабере консултантска кућа која подржава наручиоца у припреми поступка набавке и надзору над његовим спровођењем.

Изабрани критеријуми:

- Цена – 40%
- Анализа пројекта – 20%
- Методологија реализације пројекта – 20%
- Набавна стратегија – 20%

Опис како се припрема понуда

Понуђач припрема и доставља заједно са понудом:

- 1) Документ: “Анализа пројекта”. Понуђач припрема анализу “Описа потреба и захтева” уврштenu у Прилогу XX конкурсне документације у смислу њене тачности, интерне доследности, изводљивости и могућих проблема које може да изазове у фази реализације

и нјиховог решавања. Понуђач треба да изнесе коментаре који увећавају вероватноћу да ће се очекивани резултати остварити. Опис не треба да буде дужи од 5 страница;

- 2) Концепт методологије реализације пројекта. На основу знања и искуства, понуђач треба да представи кратку методологију реализације пројекта укључујући и предложени састав пројектног тима, динамику реализације (међурокови), методе сарадње са наручиоцем. Опис не треба да буде дужи од 5 страница;
- 3) Документ “Набавна стратегија”. Понуђач описује предложени приступ поступку јавне набавке за набавку ИТ система барем у домену: описа предмета набавке, поступка јавне набавке, најважнијих одредби уговора. Документ не треба да буде дужи од 5 страница.

Опис критеријума за оцену понуда.

Критеријум „Анализа пројекта“

Наручилац који доделује уговор оценује понуде на основу следећих начела:

Предложено решење	Колико понуђач разуме циљеве и специфичности пројекта и како се односи према пратећим ризицима	Оцена
Лоше	Понуда не приказује адекватно разумевање циљева и специфичности пројекта и не доноси значајне коментаре који би могли значити додатну вредност у реализацији пројекта.	0
Прихватљиво	Понуда приказује адекватно разумевање циљева пројекта и његових специфичности, али не доноси значајне коментаре који би значили додатну вредност за реализацију пројекта.	5
Добро	Понуда показује добро разумевање пројектних циљева и садржи више важних предлога који могу повећати вероватноћу адекватне реализације пројекта.	15
Одлично	Понуда показује веома добро разумевање пројектних циљева и специфичности, а садржи иновативна решења осмишљена према пројекту, и значајне предлоге који могу повећати вероватноћу адекватне реализације пројекта.	20

Критеријум „Методологија реализације пројекта“

Наручилац који доделује уговор оценује понуде на основу следећих начела:

Предлог решенја	Колико предложена методологија одражава потребе и захтеве наручиоца	Оцена
Лоше	Методологија не узима у потпуности захтеве пројекта. Не приказује одговарајући састав тима. Динамика садржи грешке које увећавају вероватноћу кашњења у реализацији пројекта. Методе сарадње не узимају у обзир специфичности наручиоца нити самог пројекта.	
Прихватљиво	Методологија је коректна. Састави тимова могу се унапредити ангажовањем искуснијих људи или допунити додатним стручњацима. Динамика је коректна, уз мање недостатке. Методе комуникације су типичне за пројекат.	
Добро	Методологија обухвата решенја специфична за пројекат, на основу искуства понуђача које повећава вероватноћу да ће уговор бити адекватно извршен. Тим је адекватно састављен, са довољно стручности и искуства. Динамика утврђује међурокове и рокове. Методе комуникације су типичне за пројекат.	
Одлично	Методологија обухвата иновативне иницијативе специфичне за пројекат које проистичу из искуства понуђача и доприносе болјој реализацији пројекта. Чланови особља имају стручна знања и адекватно одређене функције. Динамика утврђује међурокове и одговарајуће рокове за реализацију. Предложене методе сарадње узимају у обзир потребе конкретног наручиоца и пројекта.	

Критеријум „набавна стратегија“

Наручилац који доделује уговор оценује понуде на основу следећих начела:

Предложено решење	Како понуда приказује разумевање начела ефикасне јавне набавке за ИТ систем и максимално повећава вероватноћу одабира економски најповољније понуде поузданог понуђача	Оцена
Лоше	Понуда не приказује адекватно разумевање начела ефикасне јавне набавке и не бави се адекватно ризицима повезаним са поступком јавне набавке.	Одбијена понуда
Прихватљиво	Понуда приказује адекватно разумевање начела ефикасне јавне набавке и обухвата главне ризике повезане са поступком јавне набавке на прихватљивом нивоу.	1
Добро	Понуда приказује добро разумевање начела ефикасне јавне набавке и у потпуности се бави главним ризицима повезаним са поступком јавне набавке и садржи специфичне, вредне предлоге.	2
Одлично	Понуда је сачињена специфично у односу на циљеве пројекта, користи иновативан приступ да се на свеобухватан начин позабави главним ризицима повезаним са пројектом и заснива се на доброј пракси понуђача.	3

4. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДОДЕЛУ УГОВОРА ЗА РАДОВЕ

1. Модернизација дома за смештај лица са инвалидитетом

Наручилац има пројекат за модернизацију дома. Време за завршетак радова је 6 месеци. Изабрани критеријуми за доделу треба да одражавају потребе и специфичне околности пројекта.

	Наручилац 1	Наручилац 2
Околности	<p>Објекат ће бити испражњен током периода реновирања. Корисници ће привремено бити премештени у друге објекте.</p> <p>Приоритет наручиоца је да радове заврши што пре, будући да се корисници (лица инвалидитетом) суочавају са додатним потешкоћама за време боравка ван свог дома.</p>	<p>Радови ће се изводити без прекида у раду објекта.</p> <p>Приоритет наручиоца је да се посао организује тако да што мање узнемирава станаре.</p> <p>Рок за завршетак радова одредио је наручилац.</p>
Могући критеријуми	<p>1) Цена</p> <p>2) Време за завршетак</p> <p>Бодоваће се додатно ако понуђач понуди краће време завршетка. Да би то постигао, привредном субјекту је дозвољен рад у 2 смене.</p>	<p>1) Цена</p> <p>2) Програм организације радова</p> <p>Додатни бодови ће се доделити ако:</p> <p>1) Понуђач понуди радове у трајању мањем од 8 сати дневно (а рок за завршетак радова остаје исти)</p> <p>2) Понуђач прикаже метод организације радова који омогућава:</p> <p>а) што мање измена у просторијама/спратовима за кориснике</p> <p>б) заштиту корисника од буке</p>
Процес провере	Заснован на изјави понуђача	Заснован на документу „Организација радова“ који је припремио понуђач, укључујући деталјан опис активности које имају за циљ да обезбеде удобност корисника.
Користи	Привредном субјекту је дозвољено да понуди извођенје радова у 2 смене.	Привредни субјекти имају слободу одлучивања о томе како ће организовати радове. Теже је организовати их тако да

	Резултат: наручилац је спреман да додели бодове за ранији завршетак радова (и да плати више).	манје ометају кориснике. За тај додатни напор, наручилац је спреман да додели бодове и да плати више.
--	---	---

2. Реконструкција путева

Реконструкција или градња путева, као и многе друге врсте грађевинских радова, има своје карактеристике и специфичности. Наручилац обично има пројектну документацију којом је утврђен обим и квалитет радова.

Следећи типови критеријума се могу применити:

1) Организација радова

Цилј примене овог критеријума је унапређење начина на који организација смањује утицај градње на непосредно окружење, на јавну и приватну комуникацију на том подручју и непријатност за кориснике путева и за околину.

Следећи аспекти могу се узети у обзир:

- радно време на градилишту;
- коришћење путне механизације са ниском емисијом буке (или, кад је адекватно, ниском емисијом CO₂);
- учесталост чишћења приступа путевима;
- периоди искључења саобраћаја;
- привремени режим саобраћаја.

Понуђачи уз понуду достављају и опис организације радова укључујући и податке о поменутиим аспектима. Тај документ је основа за оцену понуде.

[Пример како оценити организацију радова:](#)

[Под-критеријум 1 – радно време на градилишту](#)

Радно време на деоници пута у изграђеном подручју између 6 и 22 сата – 0 бодова

Радно време на деоници пута у изграђеном подручју између 8 и 16 сата – 2 бода

Радно време на деоници пута у неизграђеном подручју 8 сати/24 сата – 0 бодова

Радно време на деоници пута у неизграђеном подручју 8 - 12 сати/24 сата – 1 бод

Радно време на деоници пута у неизграђеном подручју преко 12 сати/24 сата – 2 бода

Максималан број бодова – 4

[Под-критеријум 2 – Период искључења из саобраћаја раскрснице XY](#)

До 10 дана – 2 бода

Између 11 и 20 дана – 1 бод

Више од 21 дана – 0 бодова

2) Квалитет материјала

У зависности од врсте пута и пројектних решења, наручилац може да унапреди материјале који се користе за реконструкцију путева и повећа трајност или пажњу која се посвећује еколошким аспектима, нпр:

- коришћење збирних или рециклираних материјала за градњу путева (уколико је то у складу са релевантним националним стандардима за квалитет и трајност и нема негативно дејство на безбедност на путевима). У том случају, понуђач мора да достави податке о садржају материјала на начин на који намерава да га користи;
- трајност и карактеристике материјала (као што је отпорност на дробљење и смрзавање) и отпорност на хемијску разградњу;
- коришћење материјала који смањују абразивност површине пута – када коришћење еколошки бољег решења нема негативан утицај на безбедност на путу
- коришћење материјала за смањење буке за возила на путу – када еколошки боље решење нема негативан утицај на безбедност на путу;
- материјали и методи за обнову зеленила;
- енергетски ефикасан план расвете.

Пример – Параметри материјала и отпорност пута - значај 13 %

Под-критеријум 1

Наношење асфалтне масе са високим модулом крутости (AC WMS) на везивни слој и коришћење 3 цм горњег слоја од мешавине SMA или BBTM и уношење измена у пројектну документацију у вези с тим за путне деонице X - Y и прибављање неопходних дозвола за то - 5 бодова.

Под-критеријум 2

Компакција подслоја земљишта испод пута; минимални захтеви су дати у пројектним задацима.

Бодови ће се доделјивати на следећи начин:

- индикатор густине 1,03 до 1,04 - 1 бод
- индикатор густине 1,04 или више - 2 бодова

Под-критеријум 3

Дебљина помоћног темелног слоја и уношење измена у пројектну документацију и прибављање неопходних дозвола за то

- Мање од 5 цм изнад захтеваног минимума по пројектним задацима - 1 бод
- Више од 5 цм изнад захтеваног минимума по пројектним задацима - 3 бода

Под-критеријум 4

Бициклическе стазе

- Коришћење механички поравнатих асфалтних површина и уношење промена у пројектну документацију и прибављање неопходних дозвола за то - 3 бода
- Коришћење нефазних блокова - 1 бод

Пример: Поновно озеленјавање

- 1) Понуда садржи врсте дрвећа отпорне на услове поред пута (назив врсте:.....) – 2 бода

2) Понуда садржи дрвеће са обимом стабла (мереним при висини од 130 цм):

- Од 5 до 10 цм – 1 бод
- Од 11 до 20 цм – 2 бода
- Изнад 21 цм – 3 бода

3) Еколошки критеријуми

Јавне набавке не треба да доприносе деградиранју природне средине и треба промовисати методе набавке који чувају природне ресурсе и ублажавају утицај на природну средину. У случају реконструкције путева, еколошки аспекти који се могу узети у обзир су превозна средства са моторима који испуњавају стандарде Euro 5 (или и више), користе возила са осовинским пунјенјем од највише ...,

4) Уговорни критеријуми

Типични уговорни критеријуми који се применјују у набавци радова су:

- Време завршетка
- Гарантни рок
- Обухват гаранција
- Динамика
- Услови плаћања